

למיזון מערכת הבחירות — 350 מיליון לירות שבאו מתוך כיסך שלך!

החודשים ממקובעבודתו. יהו, מצידה, משלמת את כל הסכום מראש למפא"י — ובצורה זאת תורמת גם היא את תרומתה: הפיכת התחייבויות לכסף מזומן. מכיון שמשכורתם של סוג זה של עובדים היא ממילא בלתי-מספקת, איפשרה להם מפא"י להרים את תרומתם שלא בזמנים. הם יכולים לעשות זאת על-ידי תרומת ימי חופש. העובד הותם על "הוראה בלתי-חוזרת להמרת חופשה", לפיה הוא מיפה את כוחו של המעביד לנכות ממנו מספר ימי-חופש, מן החופשה השנתית המגיעה לו, ולהמיר את ימיה-חופשה בכסף מזומן, המועבר לרשות מפלגת פועלי ארץ-ישראל.

זוהי עבירה על החוק. שכן אין להמיר ימיה-חופשה של עובד בכסף. אבל העובד האנוש אינו מתלונן.

להלכה, יכול העובד לסרב לתרום. מה יקרה לו? אפשר לקחת כדוגמה את משרד ראש-הממשלה. שם ניתנה הוראה לערוך רשימה מדוייקת של כל מי שסירב לתרום. הרשימה הועברה להנהלת המשרד והיא כללה שמות בודדים בלבד. אותה שיטה נהוגה ביתר המשרדים והמפעלים.

סוג אחר של תרומות מגיע לקרנות בחירות מקופותיהם של הלהייתנים הכלכליים. סוחר-קרקעות ידוע תרם 600 אלף ל"י לרפ"י. קבלן גדול הוסיף 800 אלף ל"י. חברת יצוא-יבוא תרמה 800 אלף ל"י נוספות. פרדסן מיליונר הרים אף הוא סכום דומה.

זוהי שרפ"י קיבלה, קיבלו גם כמה מפלגות אחרות — ובעיקר המוערך — מאותם אנשים עצמם.

מדוע הם תורמים? אילו תרמו למפלגה אחת בלבד, אפשר היה לטעון, כי עשו זאת מטעמי זהירות רעיונית. אבל כאשר הם תורמים לכמה מפלגות — שוב אין זה עסק פוליטי, כי אם עסק מיסחרי. התרומה היא השקעה טובה מאוד. היא תבטיח, כי גם

אלא אם יצליחו מגביותיהם מעל למשוער. המפלגות הדתיות גם אינן זקוקות לאותם סכומים שמוציאות המפלגות האחרות. כי המפד"ל ועמיתיה לא היכו לתחילת מערכת הבחירות כדי להתחיל ברכישת בוחרים. הן עשו זאת במשך ארבע השנים האחרונות, בעזרת תקציבים ממשלתיים לבניית בתי-כנסת, ישיבות, מיקהאות ומועדונים לצרכים מפלגתיים. ההגננות העיקרי של המפלגות הדתיות מבוסס על תלמידי הישיבות, אשר ההזקתם ממילא נעשית בחלקה על-ידי תקציבי הממשלה השונים.

יתר המפלגות יוציאו במשותף כ־15 מיליון ל"י.

בסך הכל, יוצאו בבחירות אלה קרוב ל־250 מיליון לירות. אבל אין זה כל הסכום. יש להוסיף לו את ההוצאות הסמויות מתקציבי הממשלה, ההסתדרות ומוסדות ציבוריים אחרים. מזה שלושה חודשים, למשל, יצאו כמעט 50% ממנגנון ההסתדרות מכלל עבודתו הרגילה. הפעילים זנחו את בעיות האיגודים המקצועיים, וניתמו לפעולה מפלגתית, איש איש במפלגתו.

משרדים ממשלתיים, יחד עם השרים העומדים בראשם, מגויסים במידה גוברת והולכת למאמץ הבחירות של המפלגות הקואליציוניות. שר הבטחון, המופיע בשם המוערך בעשרות אסיפות תעמולה לחדוש, מנצל לצורך זה הליקופטרים של צה"ל, ומכוניות משרד ראש-הממשלה. רוב הפגישות הנערכות בלישכתו בזמן האחרון קשורות ישירות עם מאמץ הבחירות של המוערך.

המפלגות הקיבוציות גייסו כ־3000 חברי-משקים לפעילות במערכת הבחירות. זוהי חוספת סמויה של כ־4.5 מיליון ל"י לתקציבן של מפלגות אלה.

על-ידי תוספות אלה, אפשר להגיע, בקלות, לסכום כולל של 350 מיליון לירות, המוצאים מן המשק הלאומי, כדי לזרום במבול מערכת-הבחירות.

מנין בא הכסף

ספור מקרי, שהתפרסם השבוע על מהלכו של משפט-שוחז, התייחס למינהג שהיה נהוג בקואופרטיב-התחבורה דן. קואופרטיב זה נהג לשלם לשני רופאים של משרד הרישוי בתל-אביב תשלומים חודשיים, כדי לברוק את נהגי הקואופרטיב ללא תור. כמקובל במקרים של מתן שוחד, ההליט פרקליט-המחוז שיש להעמיד לדין גם את מנהלי הקואופרטיב.

ואמנם החלה החקירה בכיוון זה. אך לפתע שינתה הפרקליטות את דעתה, וסגן פרקליט

גיבורים!

המחוז שמואל רימר הורה להפסיק את החקירה נגד המנהלים. כי תוך כדי חיטוט בספרי הקואופרטיב, נתגלה כי ערב הבחירות לכנסת החמישית הפריש דן תרומה בסך 100 אלף לירות לקרן הבחירות של מפא"י.

היה זה רק אחד הסעיפים הרגילים של הכנסות המפלגות לקרן-הבחירות שלהן. מה שזו עשה ב־1961 עושים מיפעלים דומים ב־1965 — אלא שהסכומים גדלו בהרבה. כאשר המודבר בקואופרטיב-התחבורה, ברור שהתרומה מתחספת אוטומטית לחישוב ההוצאות של הקואופרטיב.

בסופו של דבר נאלץ הנוסע לשלם יותר עבור נסיעותיו באוטובוס, כדי לכסות התרומה למפלגה.

בבחירות הנוכחיות הסתכנו העניינים לעומת הבחירות הקודמות. מיפעלים שנהגו לתרום בעבר למפא"י, נאלצו הפעם לבחור בין מפא"י לבין רפ"י — או לתרום לשתיהן. תרומת סולל בונה, למשל, בבחירות אלה, הסתכמה בארבעה מיליון לירות.

בריון קשה בהנהלת המראסם ההסתדרותי העצום, בו השתתפו אנשי מפא"י ואנשי רפ"י, הוחלט לחלק את התרומה בין שתי הרשימות: 2.5 מיליון ל"י למוערך, 1.5 מיליון ל"י לרפ"י.

יוכוח דומה נערך בראש מוסד גדול, המקיים קרנות סודיות של מאות מיליונים לירות. נשאלה השאלה: למי תלך הפעם התרומה? מכיון שלאותו מוסד יש ויקה לראשי רפ"י, אך כי באופן רשמי הוא שייך למפא"י של לוי אשכול, היה התייכוח קשה. לבסוף התחלקו שתי הרשימות לפי המפתח שנקבע בסולל בונה. זהו, כיום המפתח המקובל בכל ריב בין מפא"י ורפ"י על תרומות ממוסדות.

תרומות אלה יוצאות מכיסו של האזרח בעקיפין: או מכיסים, או בהעלאת מחירי המוצרים והשירותים שהתורמים הנדיבים מוציאים.

זהו שוד לאור היום — ואיש אינו מעז להתקומם נגדו.

אולם יש גם תרומות היוצאות מכיסו של האזרח באופן ישיר. הן נקראות מגביות חלונסארות. אין בהן שום שמץ של הולונסארות. התורמים הקטנים אינם מנדבים את כספם. הוא נלקח מהם מן המקור, עוד בטרם הם רואים את משכורתם.

זהו שוד לאור היום — ואיש אינו מעז להתקומם נגדו.

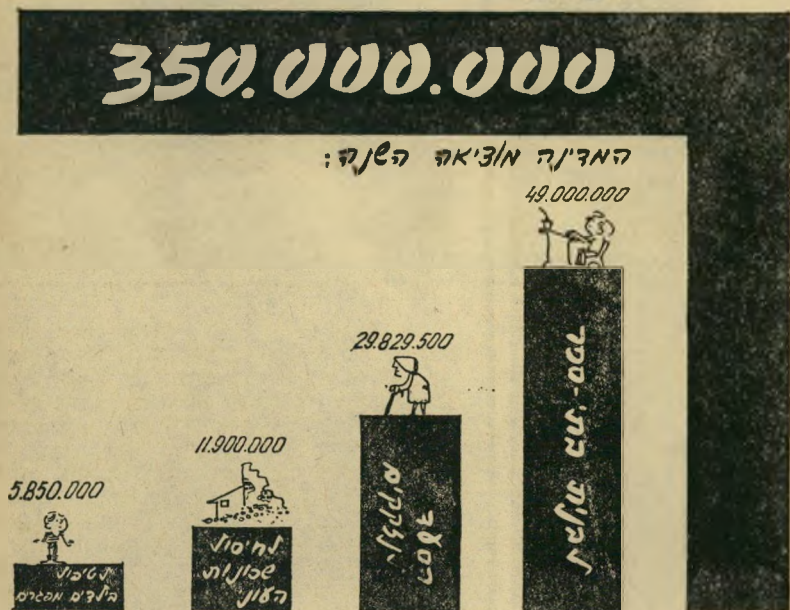
כיצד מברוע השוד? על צורה אחת אפשר ללמוד מטופס לבן, הנושא את חתימתו של י"ד ויסמן, מנהל מגביות הבחירות של מפא"י. הטופס מופנה להנהלת המפעל, העירייה, או המשרד הממשלתי וההסתדרותי בו עובדים הקורבנות. בדיקנות רבה מפרט ויסמן את שיעורי השוד. מכל עובד, לפי משכורתו, וזאת בליחי הערעה, כי "על המיכסה הניל הוחלט בישיבת הנהלת קרן הבחירות המרכזית מיום 22.1.65, ואושרה במזכירות מרכז מפלגת פועלי ארץ-ישראל ביום 29.1.65". הקורבן משלם את המיכסה, ונדדה לאלוהים כי לא הוחלט בישיבת ההנהלה ובישיבת מרכז המפלגה כי עליו לשלם פי שניים או שלושה. מיכסה זו מטילה על כל בעל-משכורת, שמפא"י יכולה לעשות לו זאת, לשלם את הסכומים הבאים: אם הוא מרוויח שכר-רעב של 300 ל"י לחדוש, אין חובה מוגדרת. אבל הוא נדרש לשלם "כפי שידבנו לבו".

אם, למזלו הרע, הוא מרוויח 301 ל"י, עליו לשלם 20 לירות לקרן הבחירות על מנת שמפא"י תוכל לפרסם את המודעות האוויליות שלה, ולארגן טיולים שאין איש זקוק להם.

בעל משכורת של 701 ל"י חייב לתרום 120 ל"י לקרן הבחירות. מנהל מיוחס, המרחיח מעל לאלף ל"י, חייב לשלם 180 ל"י על אלף הראשונות ו־40 ל"י מכל 100 לירות נוספות. כיצד מגיע הכסף מן העובד לקופת הבחירות של מפא"י? אפשרות אחת היא "ניכוי במקור". כלומר: כאשר מקבל העובד את תלוש המשכורת, הוא מוצא שם את הפירוט הרגיל של הניכויים לקופת-חולים, ביטוח לאומי, מסי-כנסה — ונוסף עליהם, גם ניכוי חדש עבור קרן-הבחירות של מפא"י.

אם קשה לו לעמוד בתשלום חד-פעמי, מרשה לו מפא"י, ברוב איבותה, לסלק את המיכסה בתשלומים חודשיים — אך לא יותר מעשרה תשלומים. במקרה זה הוא הותם על התחייבות לקופת עובדי-המדינה יחז. לפיה מקבלת הקופה אוטומטית את התשלומים

המכסלות מוציאות 88 הבחירות:

בעתיד יוכלו אותם להייתנים להמשיך ולבלוע את מאות המיליונים של תקציב-הפיתוח, או התקציבים השונים העומדים לרשות המשרדים הממשלתיים. אך לא רק השקעה טובה לעתיד. במיקרים רבים — זוהי החזרת חוב. חלק מתורמים אלה קיבלו בשנים האחרונות הלוואות ומענקי-קרקעות במחירים אפסיים, וזכויות מונופוליסטיים שהכניסו להם עשרות מיליונים. כבר ברגע בו קיבלו את ההטבות העצומות האלה, התחייבו לשלם לקרן-הבחירות של היד המעניקה להם את המיליונים. דוגמה קלאסית היא המיקרה שנתגלה — מיקרהו של בית-החולים תל-גיבורים. כבר ברגע שיהודה שפיגל דיבר בשם משרד-הבריאות עם הקבלנים על מסירת עבודת הבנייה, דרש את השוחד למפלגתו.

מיקרה זה התגלה — כמה מיקרים נשמרו כסוד? כמעט כולם. עד כי אפשר לומר: כל הארץ תל-גיבורים.

יוצא, אפוא, כי גם תרומותיהם של המיליונרים יוצאות מכיסו של האזרח. הוא אשר יחזיק את המיליונים במסים חדשים לבניית בתי-חולים, במחירים גבוהים יותר לרכישת קרקע או לקניית שיכון. אותן מפלגות הנושאות כולן ברמה את סיסמת המלחמה בשחיתות, יוצרות כמו ידיהן את מוקדי השחיתות הזאת, כאשר הן עושות עיסקות שחורות למען קרן-הבחירות שלהן.

וזאת, מבלי להזכיר את הקרנות הסודיות. אין איש יכול לפרסם מה הן קרנות אלה. אבל הן קיימות, מתחת לאפו של מבקר-המדינה. אין איש יודע איזה כסף נכנס לקרנות אלה, ואין איש יודע לאיזה מטרה מוצא הכסף. אבל אין ספק, כי לפחות חלק מן המפלגות נהנה מקרנות אלה בבחירות.

המקורות המעניינים ביותר הם מקורות המימון של רפ"י. חלק גדול מכספים אלה הגיע מחוץ-לארץ. שנה לפני הפלוג התחילו משה דיין, שמעון פרס וטדי קולק בגיוס כספים בחו"ל. הם ניצלו את מעמדם וקשריהם הממלכתיים והבטחוניים לצורך זה. באותה תקופה יצא אחד המתרימים העיקריים של קבוצה זו לסיור בכמה מארצות אירופה. שליחותו היתה הצלחה מלאה: הוא גייס חמישה מיליון דולאר — בעיקר מן המשקיעים היהודיים הגדולים, היושבים באנגליה. כאשר החמירו היחסים בין צעירי בן-גוריון לבין אשכול, גילה פינחס ספיר במיקרה את קיומה של קרן זו. אחד התורמים בחו"ל סיפר לו, בגאווה, כי הוא תרם מיליון דולאר, ועל כן מצפה הוא לפיצוי נאות. ספיר הקים שערוונים, דרש כי הכסף כולו יועבר מייד לרשות הממשלה.

בכפיו של דבר מספרו נערי בן-גוריון ארבעה מיליון דולאר לספיר, תמורת גושפנקא רשמית להחזקת המיליון הנותר בשביל מפלגתם.

אבל יש גם תורמים, הנותנים את כספם בתודעה מלאה לקרן רפ"י. אלה הם אנשים, שקיבלו הטבות ענקיות מידי בן-גוריון או נערי, בעת היותם בשלטון. אחד מהם תרם מיליון דולאר, באמצעות ידידו טדי קולק.

גם פאן שילם האזרח. פי אף מיליונר אחד לא תרם כסף פלי הישוב מיסחרי מרדקס.